

Filosofi med elever. Er det alltid galt å stjele?

Robin Rhode, *Biltyveri*, 2003. Video. 5 min. 42 sek.

Lærerveiledning

OM KUNSTVERKET

Rhodes tidlige praksis var dominert av performancer. Som regel foregikk de på gata, senere flyttet de inn i museer og gallerier. *Biltyveri* fra 2003 er en av de mest populære performancene hans.

På en lekende måte forsøker kunstneren å forandre en flat tegning, en 2-dimensjonal gjengivelse av et hverdagsobjekt til en illusjon av et 3-dimensjonalt objekt gjennom sin fysiske interaksjon. Han arbeider konseptuelt og henter inspirasjon fra både kunsthistorien, Street Art, graffiti og hip-hop.

Performancekunstnere benytter seg av elementer fra billedkunst, teater, dans og musikk. Andre viktige elementer er kroppen, kroppens bevegelser i rommet, dans og musikalske/lydlige virkemidler.

Biltyveri er en filmet performance. Det spesielle med en performance, er at den foregår her og nå. Derfor filmer mange

kunstnere sine performancer. Dermed blir den til et nytt kunstverk, som kan vises flere ganger.

OM KUNSTNEREN

Robin Rhode er født i Cape Town i Sør-Afrika i 1976, men bor og arbeider i Berlin. Han utfører ofte sine verk i det offentlige rom og bruker murer, vegger, basketballbaner eller gaten som lerret. Materialene han jobber med er kull og maling. Hovedpersonene, ofte spilt av kunstneren selv, samhandler med det tegnede objektet og inngår i historien på en lekende måte. Et godt eksempel er verket *Biltyveri* fra 2003.

Kunstneren forteller at han forbereder seg grundig i atelieret. Han utarbeider tegneprosessen nøye. Når han går ut på gata, utfører han derfor verket fort. – Jeg vet hva jeg skal gjøre, rytmen, bildet, komposisjonen og bevegelsene. En viktig karakteristikk ved hans

verk er at han adresserer sosiale problemer på en lekende måte uten å forenkle eller virke fordømmende.

Rhode har stilt ut over hele verden. I 2009 samarbeidet Rhode med den norske pianisten Leif Ove Andsnes. Rhode var ansvarlig for scene-designet og alle visuelle effekter som akkompagnerte Andsnes' musikk i Lincoln Senteret i New York. Han lagde også musikkvideoen til U2s singel "Every Breaking Wave" i 2014.

OM FORMIDLINGEN

Vi ser filmen sammen. Etterpå deler læreren klassen i to grupper.

Alle sitter i sirkel. Læreren deltar ikke i samtalen, men har rollen som observatør. Navnelapper.

Formidler presenterer reglene for en filosofisk samtale.

Som innledning kan gruppen dele noen tanker rundt det som skjer i videoen, før formidler presenterer problemstillingen gruppen skal ha en filosofisk samtale rundt.

Samtalen: Vi bruker loggark. Øverst på loggarket står spørsmålet: **Er det alltid galt å stjele?** Eleven går sammen i grupper på tre. De skal ta stilling for eller imot og formulere en begrunnelse for standpunktet de inntar.

Alle gruppene leser sine utsagn høyt. Ett av utsagnene velges vha terning. Deretter følger en Sokratiske samtale med utgangspunkt i dette utsagnet.

Metasamtale: En samtale der formidler spør: «Var det noen sammenheng mellom diskusjonen vi har hatt og kunstverket vi har sett?» og «Hva synes dere var vanskelig?» Elevene får tenkepause, og alle sier sitt svar høyt mens de andre lytter.

Loggarkene samles inn.

FORARBEID

Læreren kan snakke litt om hvordan elevene begrunner det de mener eller påstår. I filosofi er det ikke «lov» til bare å slenge ut en påstand, man må alltid begrunne hvorfor man mener at det er slik.

Det går også an å snakke litt om forskjellen på filosofi og fakta. I filosofiske samtaler kommer man ikke fram til et fasitsvar, elevene kommer fram til det best mulige svaret ut fra de forutsetningene de har og den tiden de har til rådighet. I filosofiske samtaler er det prosessen og ikke svaret som er viktig, dette kan være uvant for elevene.

Fakta kan man finne i leksikon, på nettet, i bøker, ved å spørre eksperter, osv.

ETTERARBEID

Samtale i klassen: Dere kan fortsette samtalen der den stoppet og bygge videre på den.

Eksempler på spørsmål til diskusjon i klassen: Hvorfor gjør du ikke det som er galt? Er det mulig og alltid gjøre det som er godt? Det er forbudt å stjele, men kan loven godta noen unntak? Kan mennesker rammet av sult eller en mor som ikke finner mat til barna sine bryte loven? Hvorfor har vi lover i samfunnet? Er det mulig å forandre lover dersom de er urettferdige?

Filosofi i praksis er systematisk undring. Den strukturerte samtalen hjelper deltakerne til å konsentrere seg og den engasjerer alle. Sammen kommer man fram til noe som er sant gjennom å tenke. Man snakker om én ting av gangen, man tenker før man snakker, man må lytte og forholde seg til det de andre sier, snakke om det samme, ta stilling og gi og vurdere begrunnelser. I en filosofisk samtale er det prosessen og ikke svaret som er viktig. Husk å bruke tenkepauser så elevene får tid til å formulere og skrive ned begrunnelser. De skal snakke til hverandre (ikke til læreren) og bygge på hverandres utsagn. Lykke til!

FAKTA

Produsert av: Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design

Målgruppe: Mellomtrinnet, 4.-7. klasse

Kompetansemål: Norsk, kunst og håndverk, KRLE

Varighet: 1 time

Antall elever: 30. Elevene ser videoen sammen. Så deles klassen i to grupper for den filosofiske samtalen – hver gruppe maks 15 elever

Visningsrom: Rom hvor videoen kan vises. Elevene sitter på gulvet. Gruppene går til hvert sitt rom. Gruppene trenger loggark, pinner, flip-over og tusjer.

Veiledningsmaterieell: Lærerveiledning på museets nettsted

Kontakt:

Camilla Frøland Sramek, e-post: camilla.sramek@nasjonalmuseet.no

Mob: 489 99 456

Anita Rebolledo, e-post: anita.rebolledo@nasjonalmuseet.no

Mob: 992 90 429

LENKER OG INFOMATERIALE:

https://no.wikipedia.org/wiki/Sokratiske_dialog

Performance: <https://snl.no/performancehttps://www.interviewmagazine.com/art/robin-rhode-lehmann-maupin>

<http://www.initiartmagazine.com/interview.php?IVarchive=31>

<https://www.artdependence.com/articles/rhythm-drawing-painting-an-interview-with-robin-rhode/>

nasjonalmuseet.no

  /nasjonalmuseet

NASJONALMUSEET